

Aanbevelingen voor een Europa met toekomst

ARMOEDE UITBANNEN TEGEN 2020

- 1. De Europese Unie moet zich engageren om het armoedecijfer drastisch te doen dalen en moet daartoe als indicator de ambitieuze 0%-doelstelling voorop schuiven.** Tegen 2020 mag geen enkele EU-burger nog onder de armoedegrens leven. De Europese armoedegrens wordt gedefinieerd volgens het 60% nationaal mediaan inkomen. In een tweejaarlijkse rapportage worden lidstaten verplicht verantwoording af te leggen van de – al dan niet – ondernomen stappen en acties om de Europese 0%-doelstelling te bereiken.

DE SOCIALE OPEN METHODE VAN COÖRDINATIE VERSTERKEN

- 2. De Europese Unie moet de Open Methode van Coördinatie voor sociale bescherming en sociale inclusie ("de sociale OMC") versterken en verder uitbouwen om de sociale pijler in haar beleid, en in het bijzonder in de nieuwe Europese Strategie vanaf 2010, te versterken.**

VOORUITGANG METEN

- 3. De Europese Unie moet naast het Bruto Binnenlands Product (BBP) aanvullende vooruitgangsindicatoren formuleren, nastreven en opvolgen, zoals bijvoorbeeld indicatoren die de kloof tussen arm en rijk meten.**

Twee instrumenten om (aspecten van) de kloof te meten, zijn:

- *De Gini-coëfficiënt die de inkomensongelijkheid in een bepaalde regio meet*
- *Een rechtenmeting. Een meting van het aantal personen (%) binnen de EU die geen toegang hebben tot de rechten vernoemd in het Verdrag van de Rechten van de Mens. Deze meting moet per land en per recht worden nagegaan, om op basis daarvan de evolutie op te meten.*

PARTICIPATIE VAN MENSEN IN ARMOEDE AAN HET BELEID

- 4. De Europese Unie moet uiterlijk tegen eind 2010 een plan ontwikkelen dat de volwaardige participatie van mensen in armoede in het Europees beleidsvormingsproces verzekert, in samenwerking met verenigingen van en met mensen in armoede en met organisaties die mensen in armoede vertegenwoordigen.**

Dit kan mogelijk gemaakt worden door:

a) Het jaarlijks verslag van de Europese Ontmoeting van mensen in armoede te erkennen als een waardevol document. Dit betekent dat er vanuit de Europese Unie op elk verslag een antwoord/reactierapport wordt geschreven dat duidelijk weergeeft welke zaken worden meegenomen in het huidige beleid van de Europese Unie en op welke manier. De Europese Unie moet de mogelijkheden verkennen op welke manier dit jaarlijks rapport structureel mee opgenomen kan worden in de evaluatie van de stand van zaken met betrekking tot armoedebestrijding.

b) De EU moet de lidstaten aanzetten om verslag uit te brengen over de participatie van mensen in armoede aan de Strategische Rapporten en aan de NAPs. De lidstaten moeten in hun rapport aangeven op welke manier dit tot stand is gekomen (bvb. door middel van een structurele werkgroep). De participatie van mensen in armoede moet één van de evaluatiecriteria worden in het tot stand brengen van deze rapporten en/of plannen.

c) De EU moet het belang van de specifieke kennis van mensen in armoede, die gebaseerd is op hun ervaringen van een leven in armoede, erkennen. Zowel de getuigenissen van mensen in armoede in het algemeen, als de kracht van ervaringsdeskundigen in de strijd tegen armoede, zijn belangrijk. Lidstaten moeten in hun Strategische Rapporten en NAPs kunnen aantonen op welke manier mensen in armoede en ervaringsdeskundigen ingeschakeld werden.

HERVERDELING

5. De Europese Unie moet een intern Europees orgaan aanduiden dat zich exclusief bekommert om het vraagstuk van de herverdeling.

a) De EU moet de lidstaten aanmoedigen een herverdelingstoets van hun beleid te doen, waarvan ze verslag uitbrengen aan de EU, om zo het effect van het gevoerde beleid op het dichten van de kloof na te gaan.

b) De EU moet voortdurend op zoek gaan naar goede manieren om de herverdeling van materiële en immateriële goederen binnen de EU en in de lidstaten te verzekeren.

c) Om effectief de armoede in de EU uit te roeien, moet de EU een nieuw systeem van belastingen ontwikkelen, waarbij het geïnde geld niet enkel uit arbeid mag komen. Er moet een groter aandeel belasting geheven worden op inkomsten uit verschillende bronnen en op vermogen, zoals op aandelen, spaargeld,... Deze belastingvorm moet van progressieve aard zijn: de belasting moet toenemen naarmate de hoogte van de inkomensbron en het vermogen.

d) De EU moet een Europese taks op speculaties vastleggen (Tobintaks). De opbrengsten moeten rechtstreeks gebruikt worden in de strijd tegen armoede. Een deel ervan moet geïnvesteerd worden in verenigingen van en met mensen in armoede en in organisaties die mensen in armoede vertegenwoordigen. Dit kan door een deel van het bijkomend budget beschikbaar te maken voor het Europees Sociaal Fonds, op voorwaarde dat ook kleine organisaties er een aanspraak op kunnen maken (wat betekent een verlaging van de administratieve lasten en het terugschroeven van de

zware voorfinanciering) en vraagt dus ook om een heroriëntering van de structurele fondsen.

TOEREIKEND INKOMEN

- 6. Europa moet aan elke EU-inwoner een minimuminkomen garanderen dat mensen in staat stelt een menswaardig leven te leiden. Daarbij moet de EU parallel volgende acties ondernemen die tegen 2020 afgerond zijn:**

**** Het globale inkomen van een persoon moet minstens worden opgetrokken tot aan de armoedegrens.***

Ze moeten minstens de Europese armoedegrens (= 60% van het nationaal mediaan inkomen) bereiken als opstap naar een menswaardig inkomen.

**** Elke lidstaat moet een onderzoek uitvoeren dat bepaalt welk budget noodzakelijk is om een menswaardig leven te kunnen leiden, dat wil zeggen, een onderzoek dat vertrekt vanuit de behoeften van het individu om op een volwaardige manier te kunnen deelnemen aan de samenleving. (cfr. onderzoek Bérénice Storms en Karel Van den Bosch)***

Soortgelijk onderzoek moet in elke lidstaat worden gehouden, met betrokkenheid van alle maatschappelijke actoren, in het bijzonder ook mensen in armoede.

**** Het globale inkomen van een persoon moet minstens opgetrokken worden tot aan het budget bekomen door bovenstaand onderzoek.***

ACTIVERINGSBELEID

- 7. Het activeringsbeleid van de EU en de lidstaten van mensen in armoede moet gericht zijn op sociale inclusie, waarin werk een belangrijk instrument kán zijn, maar geen wondermiddel is in de strijd tegen armoede en sociale uitsluiting.**

Activering van mensen in armoede moet rekening houden met bepaalde principes, zoals voldoende tijd bieden om alles op eigen tempo te bereiken om zo slaagkansen voor iedereen mogelijk te maken, de gezinssituatie in acht nemen (alleenstaande met kinderen), uitgaan van het welzijn van de betrokkene, versterken van het zelfvertrouwen,...

DUURZAAM EN KWALITEITSVOL WERK

- 8. De Europese Unie moet in een nieuwe strategie verzekeren dat er voldoende tewerkstellingsmogelijkheden zijn voor diegene in de werkende bevolkingsgroep die in staat zijn om te werken. De EU moet als prioriteit de kwaliteit en duurzaamheid van jobs naar voor schuiven en mag zich niet blindelings fixeren op het bereiken van de 70% - doelstelling. Eerder dan het aantal mensen die werken, moet de focus komen te liggen op het aantal mensen dat zich bevindt in een kwalitatief duurzame job. Daartoe moet de EU in haar**

werkgelegenheidsbeleid een heroriëntering doen die de aandacht terug richt op de rechten en het welzijn van het individu. De situatie waarin werkende armen ('working poor') verkeren moet worden voorkomen en worden uitgebannen.

Om voldoende en kwalitatieve tewerkstellingsmogelijkheden te garanderen moet de EU:

- blijvend investeren in kwaliteitsvolle jobs van verschillende aard en soort (zowel voor hoog- als voor laagopgeleiden)
- blijvend investeren in de sociale economie
- een programma ontwikkelen ter ondersteuning van sociale economieprojecten die als hoofddoelstelling armoedebestrijding voorop stellen
- ook jobzekerheid en niet enkel flexicurity aanmoedigen
- een kader ontwikkelen waarin praktijken van misbruik van de werknemer onmogelijk zijn en kunnen worden gesanctioneerd
- samen met de lidstaten de doelstelling voorop schuiven om tegen 2020 0% werkende armen te hebben
- en meer specifiek het Europees Directoraat Generaal Werkgelegenheid, de opdracht geven een plan uit te denken voor werk op maat en voor iedereen. Lidstaten moeten hierover in hun Nationaal Hervormingsprogramma verantwoording afleggen, specifiek gericht op jobs op maat.

ACTIEVE INCLUSIE TOEPASSEN

9. In oktober 2008 werd de aanbeveling van de Europese Commissie voor de actieve inclusie van personen die van de arbeidsmarkt zijn uitgesloten, goedgekeurd. Deze aanbeveling moet vanaf 2010 een richtlijn worden, waarbij de klemtoon moet liggen op het samengaan van de drie onderdelen (toereikend inkomen, inclusieve arbeidsmarkt en toegang tot diensten). Zij moeten één geheel vormen. Zij moeten allen tegelijk worden uitgebouwd en niet slechts één element (zoals in het huidige beleid, waarin alle aandacht enkel uitgaat naar de arbeidsmarkt).

EEN KENNISSAMENLEVING VOOR IEDEREEN

10. De Europese Unie moet het beleid dat ze voert rond de kennissamenleving tegelijkertijd koppelen aan reglementering die de toegang tot die kennis voor iedereen kan garanderen.

a) De EU moet haar leden aanzetten tot de uitvoering van kosteloos onderwijs. De lidstaten moeten daarom de kwaliteit van het publiek onderwijs boven alles waarborgen, en uitsluiten dat de toegang tot kennis gereguleerd wordt door geld.

b) Het beleid rond levenslang leren moet zich uitdrukkelijk richten tot diegenen die qua kennis meer ondersteuning nodig hebben dan de doorsnee burger, in het bijzonder tot mensen in armoede. Op die manier moeten zij de kans krijgen een inhaalbeweging te maken, omdat deze mensen in hun eerdere levensjaren vaak de toegang tot verdere ontplooiingskansen werd ontzegd.